

**การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาเรื่อง
พระพุทธศาสนา โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน
(PBL) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาลวัดหมื่นเงินกอง**
A COMPARISON OF ACADEMIC ACHIEVEMENT IN SOCIAL STUDIES SUBJECT:
BUDDHISM USING PROBLEM-BASED LEARNING (PBL) FOR STUDENTS GRADE 6,
WAT MUEN NGEN KONG MUNICIPAL SCHOOL.

1.เอกรัตน์ พนาโกเมน, 2.วัชรภรณ์ จอมงาม, 3.พระมหาวิรศักดิ์ สุรเมธี
1.Aekkarat Pannakomen, 2.Watcharaporn Chomngam,
3.Phra Maha Wirasak Surametthi

สังกัด: 1., 3.มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา, 2.โรงเรียนเทศบาลวัดหมื่นเงินกอง
Affiliate: 1., 3.Mahamakut Buddhist University Lanna Campus, 2.Wat Muem Ngen Kong Municipal School
*Corresponding author Email : Aeklovethoed@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้เป็นการวิจัยรูปแบบการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experimental research) มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อสร้างและทดสอบประสิทธิภาพชุดกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาลวัดหมื่นเงินกองตามเกณฑ์มาตรฐาน 75/75 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา เรื่อง พระพุทธศาสนา โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาลวัดหมื่นเงินกอง 3) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) ประชากรได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนเทศบาลวัดหมื่นเงินกอง ตำบลพระสิงห์ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 155 คน ด้วยวิธีการใช้กลุ่มทดลองกลุ่มเดียว วัดผลก่อนและหลังการทดลอง (One group Pretest - Posttest Design) สัญลักษณ์ (T1 - x - T2)

ผลการวิจัยพบว่า

- 1) ผลการทดสอบประสิทธิภาพชุดกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพ 78.97/87.86 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้คือ 75/75
- 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา เรื่องพระพุทธศาสนา โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาลวัดหมื่นเงินกอง หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
- 3) ผลความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: 1. การสอนแบบปัญหาเป็นฐาน; 2. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้; 3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ABSTRACT

This article research is a quasi-experimental research. The purpose of this research is to 1) to develop and evaluate the effectiveness of learning management activities, using problem-based learning (PBL) of the students in Grade 6, Wat Muan Ngoen Kong Municipal School, aiming to achieve an efficiency criterion of 75/75. 2) to compare learning achievements by comparing a pre-test and a post-test score after applying problem-based learning (PBL) among the students. 3) to investigate the opinions of the students regarding PBL-based learning. The population consisted of 155 primary school students from grades 1–6 at Wat Muen Ngoen Kong Municipality School, Phra Singh Subdistrict, Mueang Chiang Mai District, Chiang Mai Province, using a one group pretest-posttest design (T1 - x - T2) symbol.

The research found that

1) the effectiveness of the learning management activities using problem-based learning (PBL) of Grade 6 students in Ban Wang Nakhon School yielded an efficiency score of 78.97/87.86, which exceeding the established standard of 75/75.

2) the results demonstrated that post-test scores in social studies concerning Buddhism were significantly higher than pre-test scores at the .05 level.

3) The students' learning satisfaction with problem-based learning (PBL) activities was rated highly.

Keywords: 1. Problem-based learning; 2. Learning Activity Set; 3. Academic achievement

บทนำ

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม นักเรียนในปีการศึกษา 2565 มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 78.50 ปีการศึกษา 2566 มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 75.00 (โรงเรียนเทศบาลวัดหมื่นเงินกอง, 2566.) ซึ่งทั้งสองปีการศึกษาที่ผ่านมาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมต่ำกว่าเกณฑ์ของโรงเรียนที่กำหนดไว้ จากผลการเรียนของนักเรียนในระดับต่าง ๆ ข้างต้น ทำให้มองเห็นว่า นักเรียนมีผลการทดสอบทางการศึกษาไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานการเรียนรู้ ทั้งนี้ ปัญหาที่พบในโรงเรียนเกิดจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูผู้สอนส่วนใหญ่สอนแบบบรรยายเนื้อหาตามหนังสือ ขาดเทคนิคและวิธีการสอนแบบใหม่ๆ ทำให้เด็กนักเรียนไม่กล้าแสดงความคิดเห็นหรือฝึกแก้ปัญหาในห้องเรียน ทำให้ไม่มีส่วนร่วมในการเรียนการสอน เพราะเบื่อหน่ายต้องท่องจำทั้งในเนื้อหาวิชาที่หลากหลายหมวดสาขา และเนื้อหาสาระบางอย่างก็ไม่ได้นำไปใช้จริงในชีวิตประจำวัน

การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน เป็นการจัดสถานการณ์ของการเรียนการสอนที่ใช้ปัญหาเป็น เครื่องมือในการช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามเป้าหมาย โดยครูอาจนำนักเรียนไปสู่สถานการณ์ของปัญหาจริง หรือครูอาจจัดสถานการณ์ให้นักเรียนเผชิญกับปัญหา และฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ปัญหา และแก้ปัญหาาร่วมกันเป็นกลุ่ม ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในปัญหานั้นน้อยอย่างชัดเจน ได้เห็น ทางเลือก

และวิธีการที่หลากหลายในการแก้ปัญหา นั้น รวมทั้งช่วยให้นักเรียนเกิดความรู้ใฝ่เรียน เกิด ทักษะ กระบวนการคิดและกระบวนการแก้ปัญหาต่างๆ (ทีศนา แชมมณี, 2556)

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยเห็นว่าการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานมีประสิทธิภาพและสามารถนำไปจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้นได้ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้นำวิธีสอนแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน มาทดลองใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างจริงจัง เรื่องศาสนาพิธี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 นอกจากจะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นแล้วยังช่วยพัฒนาพฤติกรรมของนักเรียน ในด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและสมาชิกในสังคมได้เป็นอย่างดีก่อให้เกิดแรงจูงใจในการมีส่วนร่วมในการเรียนเกิดความพึงพอใจมีการช่วยเหลือกันมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันมีน้ำใจต่อเพื่อนร่วมงานและส่งเสริมให้ รู้จักแสวงหาความรู้ซึ่งจะนำไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อสร้างและทดสอบประสิทธิภาพชุดกิจกรรมการเรียนรู้อิงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาลวัดหมื่นเงินกองตามเกณฑ์มาตรฐาน 75/75
- 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา เรื่อง พระพุทธศาสนา โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาลวัดหมื่นเงินกอง
- 3) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL)

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยรูปแบบการวิจัยกึ่งทดลอง ประชากร คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนเทศบาลวัดหมื่นเงินกอง ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 155 คน กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 21 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (specific sample group)

เครื่องมือการวิจัย มี 3 ชุด ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ 2) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน 3) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน มีรายละเอียดดังนี้

- 1) การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้
 - 1.1) ผู้วิจัยศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เพื่อตรวจสอบมาตรฐานและตัวชี้วัดของสาระการเรียนรู้ที่จะทดลองกับนักเรียน
 - 1.2) วิเคราะห์ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
 - 1.3) ศึกษากำหนดการสอนที่จัดทำในหน่วยการเรียนรู้ วางแผนการจัดกิจกรรมในแต่ละแผนตามกำหนดการสอน
 - 1.4) กำหนดองค์ประกอบที่เป็นส่วนประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้
 - 1.5) ศึกษาแนวคิดทฤษฎีการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 1.6) เขียนแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง พระพุทธศาสนา โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน
 - 1.7) นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ ในระดับมหาวิทยาลัย หมายถึง อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย และในระดับสถานศึกษา หมายถึง ครูระดับชำนาญการขึ้นไป (ค.ศ1) เพื่อ

ตรวจสอบความถูกต้อง โดยใช้แบบประเมินเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญแล้วปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

1.8) นำแผนการจัดการเรียนรู้มาปรับปรุงแก้ไขให้เกิดความถูกต้องและสมบูรณ์ขึ้นเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพก่อนที่จะนำไปสอนกับกลุ่มตัวอย่าง

ผลการสร้างเครื่องมือ ทำให้ได้แผนการจัดการเรียนรู้ที่มีขั้นตอนการสอนตามนวัตกรรมและแสดงให้เห็นขั้นตอนของการใช้นวัตกรรมตามที่กำหนด จำนวน 3 แผน

2) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน

2.1) ผู้วิจัยศึกษาแนวคิดทฤษฎีการศึกษาความคิดเห็น

2.2) ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน เรื่อง การแสดงความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญเพื่อหาประสิทธิภาพ และนำกลับมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

การหาประสิทธิภาพของเครื่องมือในการวิจัย เครื่องมือการวิจัย มี 3 ชุด ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ 2) ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ 3) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา เรื่อง พระพุทธศาสนา โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาลวัดหมื่นเงินกอง มีผลการวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 การหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามเกณฑ์มาตรฐาน 75/75

4.1 คะแนนแบบฝึกทักษะระหว่างเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งมีนักเรียนจำนวน 21 คน พบว่า คะแนนที่ได้จากการทำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ระหว่างเรียนได้คะแนนค่าเฉลี่ย 47.2 จากคะแนนเต็ม 60 คะแนน และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.65 และมีประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) เท่ากับ 78.97 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้

4.2 ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) จากการทำแบบทดสอบหลังเรียนปรนัย 20 ข้อ รวม 20 คะแนน มีรายละเอียด ดังนี้

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้จากการทำแบบทดสอบปรนัย 20 ข้อ รวม 20 คะแนน พบว่า นักเรียนจำนวน 21 คน มีผลรวมของคะแนนสอบหลังเรียน 369 คะแนน มีค่าเฉลี่ยของคะแนนรวมทั้งหมด 17.7 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.54 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาลวัดหมื่นเงินกองที่เรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนและประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ E_2 เท่ากับ 87.86 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา เรื่อง พระพุทธศาสนา โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาลวัดหมื่นเงินกอง ก่อนเรียนและหลังเรียน

ตารางที่ 4.3 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา เรื่อง พระพุทธศาสนาโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาลวัดหมื่นเงินกองก่อนเรียนและหลังเรียน วิเคราะห์โดยการทดสอบค่า t

กลุ่มตัวอย่าง	N	คะแนนเต็ม	ก่อนเรียน		หลังเรียน		t-test
			\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	21	20	8.9	3.29	17.7	2.54	10.78*

* ค่า t มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.3 พบว่า การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา เรื่อง พระพุทธศาสนา โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาลวัดหมื่นเงินกอง วิเคราะห์โดยการทดสอบค่า t (t-test) พบว่า เมื่อเปรียบเทียบค่า t ที่คำนวณได้กับค่า t ในตารางพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาลวัดหมื่นเงินกองหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนและมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 3 การศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL)

เมื่อผู้วิจัยได้จัดการเรียนการสอนตามกระบวนการแล้ว ได้สอบถามนักเรียนถึงความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนรู้ โดยใช้เครื่องมือคือแบบสอบถามที่มีประเด็นจำนวน 5 ประเด็นและมีระดับของความคิดเห็น 5 ระดับ ผลการศึกษาพบความคิดเห็นของนักเรียนตามตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.4 ผลความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL)

ที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1	ด้านการเตรียมเนื้อหาการสอน	4.38	1.56	มาก	5
2	ด้านวิธีการถ่ายทอดความรู้	4.38	1.57	มาก	4
3	ด้านการบูรณาการและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.71	1.67	มากที่สุด	1
4	ด้านความรู้ความสามารถของผู้สอน	4.57	1.62	มากที่สุด	3
5	ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้	4.67	1.65	มากที่สุด	2
รวม		4.54	1.61	มากที่สุด	

จากตารางที่ 4.4 ผลความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) ดังนี้

ในภาพรวมพบว่า นักเรียนมีความเห็นต่อการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) มีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.54, S.D. = 1.61) เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า นักเรียนมีความเห็นต่อการเรียนรู้ด้านการบูรณาการและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.71, S.D. = 1.67) รองลงมาคือนักเรียนมีความเห็นต่อการเรียนรู้ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.67, S.D. = 1.65) นักเรียนมีความเห็นต่อการเรียนรู้ด้านความรู้ความสามารถของผู้สอน มีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.57, S.D. = 1.62) นักเรียนมีความเห็นต่อการเรียนรู้ด้านวิธีการถ่ายทอดความรู้ มีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด

(\bar{X} = 4.38, S.D. = 1.57) นักเรียนมีความเห็นต่อการเรียนรู้ด้านการเตรียมเนื้อหาการสอน มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก (\bar{X} = 4.38, S.D. = 1.56)

อภิปรายผลการวิจัย

1) การทดสอบประสิทธิภาพชุดกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาลวัดหมื่นเงินกองสูงกว่าตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ที่ 78.97/87.86 เพราะว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) และชุดกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับเนื้อหาได้อย่างเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างไปสูง ทั้งนี้เนื่องจากชุดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นสื่อที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้แก้ปัญหาในด้านความแตกต่างระหว่างบุคคล เวลาที่ใช้ในการเรียนรู้ สามารถเรียนรู้นอกห้องเรียนได้ การขาดแคลนครู ลดภาระครูเปิดโอกาสให้นักเรียนคิด วิเคราะห์ ศึกษา และสร้างองค์ ความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ หลากหลายด้านแบบไม่จำกัด ทำให้นักเรียนมีความท้าทายในการทำชุดกิจกรรมและมีความสนุกสนานเพลิดเพลินในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ของทุกๆกิจกรรมที่ครูผู้สอนได้จัด สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุมิตร ชครัตน์ (2561) ได้ศึกษาเรื่อง “การใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยประยุกต์การจัดการเรียนรู้ที่ใช้ปัญหาเป็นฐาน ในการเข้าถึงพระพุทธศาสนาสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6” ผลการวิจัยพบว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยประยุกต์การจัดการเรียนรู้ที่ใช้ปัญหาเป็นฐาน ประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน (E1/E2) เท่ากับ 81.93/ 86.61

2) การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา เรื่อง พระพุทธศาสนา โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาล วัดหมื่นเงินกอง หลังเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ทั้งนี้เนื่องจากการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) ช่วยให้ผู้เรียนมีสุขภาพจิตดีขึ้น มีความรู้สึกที่ดีเกี่ยวกับตนเองและมีความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น นอกจากนี้ยังช่วยพัฒนาทักษะทางสังคมและความสามารถในการเผชิญกับความเครียดและความผันแปรต่างๆ นักเรียนมีความรับผิดชอบทั้งในส่วนตัวและส่วนรวม การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการคิด วิเคราะห์ แก้ปัญหาตามศาสตร์ของเนื้อหาในสถานการณ์จริงที่พบในชีวิตจริง ผ่านกระบวนการทำงานที่อาศัยความเข้าใจ แก้ปัญหาเป็นหลัก โดยเน้นให้ผู้เรียนสร้างเป็นความรู้ใหม่ด้วยการ ลงมือปฏิบัติจริง ส่งผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) สูงกว่าก่อนการเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระศศิพงษ์ ธมมาโร (ชัยสิทธิ์) (2564) ได้ศึกษาเรื่อง “รูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานตามแนวพุทธวิธี วิชาสังคมศึกษาของนักเรียนโรงเรียนกุดน้ำใสพิทยาคม อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ” ผลการวิจัยพบว่า บริบทการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานตามแนวพุทธวิธี วิชาสังคมศึกษาของนักเรียนโรงเรียนกุดน้ำใสพิทยาคม อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด

3) ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) พบว่า นักเรียนมีค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.48, S.D. = 1.58) เนื่องจากการเรียนรู้ที่ใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) เป็นการจัดสภาพการณ์ของการเรียนการสอนที่ใช้ปัญหาเป็นเครื่องมือในการช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามเป้าหมาย โดยครูอาจนำนักเรียนไปเผชิญสถานการณ์ปัญหาจริง หรือครูอาจจัดสภาพการณ์ให้นักเรียนเผชิญปัญหาหรือฝึกกระบวนการคิด วิเคราะห์ปัญหาและแก้ปัญหาพร้อมกันเป็นกลุ่มซึ่งจะช่วย ให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในปัญหานั้นอย่างชัดเจน

ได้เห็นทางเลือกและวิธีที่หลากหลายในการแก้ปัญหา รวมทั้งช่วยให้นักเรียนเกิดความใฝ่รู้เกิดทักษะกระบวนการคิดและกระบวนการแก้ปัญหาต่างๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยนันท์ ทองทับ (2564) ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนไทยรัฐวิทยา 77 (บ้านเนินสันติ) มีความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องวันวิสาขบูชา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ ด้านเนื้อหาด้านการออกแบบชุดกิจกรรม ด้านกระบวนการเรียนรู้และด้านประโยชน์

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย

รูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) เริ่มจากผู้สอนซึ่งเป็นตัวแปรสำคัญในการจัดการเรียนรู้ มีการนำเอาขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นกำหนดปัญหา 2) ขั้นทำความเข้าใจกับปัญหา 3) ขั้นดำเนินการศึกษาค้นคว้า 4) ขั้นสังเคราะห์ความรู้ 5) ขั้นสรุปและประเมินค่าของคำตอบ 6) ขั้นนำเสนอและประเมินผลงาน ซึ่งผู้เรียนและผู้สอนจะมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน โดยการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มเพื่อค้นหาวิธีการแก้ปัญหา โดยจะบูรณาการความรู้ที่ต้องการให้ผู้เรียนได้รับการแก้ปัญหาเข้าด้วยกัน ซึ่งมุ่งเน้นในการพัฒนาทักษะการเรียนรู้มากกว่าความรู้ที่ผู้เรียนจะได้มา อีกทั้งผู้เรียนจะนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่ดีกับผู้เรียนตามเกณฑ์การประเมินพฤติกรรมของนักเรียนที่พึงประสงค์ตาม ตัวชี้วัดตามมาตรฐานการเรียนรู้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2561) ด้านการเป็นคนดี ประกอบด้วย การดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพ เป็นคนดีทั้งจิตใจและพฤติกรรม มีวินัยต่อตนเองและสังคม จิตใจที่ดีงาม และมีคุณธรรม

มีจิตใจเป็นประชาธิปไตย มีจริยธรรม ควบคุมตัวเองได้ ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข พัฒนาตนเองได้
เต็มตามศักยภาพ

สรุป

การศึกษานี้แสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพและความเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียน
เทศบาลวัดหมื่นกองที่เรียนด้วยวิธีการใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) ซึ่งมีผลการเรียนรู้ที่ดีขึ้นอย่างชัดเจน

1) ประสิทธิภาพชุดกิจกรรมการเรียนรู้: คะแนนเฉลี่ยจากการทำชุดกิจกรรมระหว่างเรียนมีค่าเฉลี่ย
47.2 จาก 60 คะแนน และคะแนนสอบหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียน ซึ่งแสดงถึงประสิทธิภาพที่สูงเกิน
เกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้

2) การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน: นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติ โดยค่าเฉลี่ยหลังเรียนอยู่ที่ 17.7 ซึ่งสูงกว่าก่อนเรียนที่ค่าเฉลี่ย 8.9

3) ความคิดเห็นของนักเรียน: นักเรียนมีความคิดเห็นเชิงบวกต่อการใช้วิธีการเรียนรู้แบบใช้ปัญหา
เป็นฐาน โดยมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นในระดับมากในทุกด้าน เช่น การบูรณาการการเรียนรู้ การสนับสนุนการ
เรียนรู้ และความสามารถของผู้สอน

สรุปได้ว่า การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานมีประสิทธิภาพในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ
นักเรียน และได้รับความพึงพอใจจากนักเรียนในด้านต่างๆ อย่างสูง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 1)
การออกแบบกลุ่มที่นักเรียนคละความสามารถ ครูผู้สอนควรให้นักเรียนเปลี่ยนบทบาทหน้าที่ภายในกลุ่มเมื่อ
เปลี่ยนเนื้อหาบทเรียน หรือเปลี่ยนกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้มีโอกาสเรียนรู้ทุก ๆ หน้าที่ที่
มีในกลุ่มและลดปัญหาความเบื่อหน่ายในหน้าที่ซ้ำๆ เดิม

2) ครูผู้สอนที่จะนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน (PBL) ไปใช้ควรวางแผนและ
เตรียมความพร้อมก่อนทำการสอนเช่นเตรียมใบความรู้ใบงานสื่อและแหล่งเรียนรู้สำหรับนักเรียนแบบ
ประเมินต่าง ๆ เพื่อจะทำให้การจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรวิจัยเรื่องการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน (PBL)
ร่วมกับนวัตกรรมอื่น ๆ เพื่อให้กิจกรรมการเรียนรู้มีความหลากหลายน่าสนใจนักเรียนเกิดความกระตือรือร้น
และสนุกสนานในการเรียนมากขึ้น

2) ควรวิจัยเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจของนักเรียนโดยใช้
วิธีการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน (PBL) กับเทคนิควิธีสอนอื่น ๆ

เอกสารอ้างอิง

ทิตินา แชมมณี. (2556). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. (พิมพ์
ครั้งที่ 17). กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ปิยนันท์ ทองทับ (2564). การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง วันวิสาขบูชา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคม
ศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
ธนบุรี. 9(1). 89-101.

- พระศศิพงษ์ ธมมวโร (ชัยสิทธิ์) และคณะ. (2564).รูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานตามแนวพุทธวิธี วิชาสังคมศึกษาของนักเรียนโรงเรียนนุดน้ำใสพิทยาคม อำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิ. สารนิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- โรงเรียนเทศบาลวัดหมื่นเงินกอง. (2566). สรุปผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ประจำปีการศึกษา 2563. เชียงใหม่ : โรงเรียนเทศบาลวัดหมื่นเงินกอง.
- สุมิตร คชรัตน์. (2561). การใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยประยุกต์การจัดการเรียนรู้ที่ใช้ปัญหาเป็นฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. คณะศึกษาศาสตร์: มหาวิทยาลัยบูรพา.